

„ראיתי את מר לסקוב מרחף באוויר עם הילה וכנפיים,

ואת מר יהושע פרץ זוחל על הארץ עם קרניים וזנב...”

בנמלים, שהם חיוניים לקיום המשק, אינו חושב שזה סכום מוגזם.

אני מוצא את עצמי הפעם במצב מוזר. אני עומד ומגן על השר שמעון פרס. קרה פעם-פעמיים בחיי שאמרתי עליו דברים שהם לא היו בגדר שבח בלתי-מסוייג. אבל בוויכוח הזה אני מוצא את עצמי כל כולי בצד שלו. הטענות נגדו נראות לי מוסריות, קנטרניות ואוטנטיות. איך אפשר בימים אלה לבוא בטענות אל פועליהנמל, העובדים עבודה קשה, המרומים ירדנים הרבה פעמים ביום, כאשר מתפרסם בעיתון תזונת שבשביז הרמת-ידיים אחת, קיבדה פני עה אחת בכנסת רשיון של בנק, מתנה שהיתה שווה בסביבת שני מיליון לירות?

הלוקש הוא חיינו

איך אפשר לדרוש מפועליהנמל שיראו בדרישתם לעליית שכר פשע נתעב כלפי המדינה, כאשר הם קוראים זאת בעיתון, כאשר הם קוראים על עשרות המיליונים שנשפכו ב„אוטוקרט“ וב„נתיבי נפט“ ובשורה ארוכה של מפעלים דומים?

מה רוצים הפועלים האלה? הם עובדים, הם מקבלים שכר, אולי שכר גבוה. עוד לא ראיתי טבלה השוואתית. מהו השכר ההשוואתי בתעשייה הפרטית ובמשק הציבורי? הסיעה שאינה נוכחת כאן כרגע, כאשר היא קמה ומתמרמת מדי פעם בפעם על השכר האיום המשתלם במשק הציבורי, אינה אומרת מהו השכר במשק הפרטי. המשק הפרטי מסתדר בשקט. במשק הפרטי אין איש חייב למסור דין-וחשבון לציבור, וכל מעביר, הרוצה לעבוד בשקט, הרוצה ביחסי-עבודה תקינים, משלם לפי

חיים לסקוב

בעיקבות סידרת מאמרים ב„ידועות אחרות“ נותן, קיימה הכנסת ויכוח על שכר פועלי הנמל. בוויכוח פתחו דוברי הימין בהתקפת-מחץ על רשות הנמלים, מנהלה החדש (אהרון רמז), והשר האחראי (שמעון פרס), על ששילמו כביכול לפועלים שכר גבוה מדי. להלן דברינו:

אורי אבנרי: כאשר קשבת לויכוח זה, היתה לי לא פעם ההרגשה שאין זה ויכוח כלכלי על מעבידים ועובדים, אלא ויכוח מיתולוגי על מלאכים ושדים. על קדושים ורוחות.

היו רגעים כשראיתי את מר חיים לסקוב מרחף באוויר עם כנפיים והיזה לראשו, ואת מר יהושע פרץ זוחל על הארץ עם קרניים וזנב. העוסקים אנו בעניין שבקדושה או בדברים ממשיים?

מדוע פוטר לסקוב?

אני מכיר את מר לסקוב. הוא היה מפקדי בצבא במשך זמן קצר. אני מאד מעריך אותו כאדם, כאיש ישר מאד, כבעל עקרונות מוצקים מאד. אבל אני יודע — וזה היה ידוע גם בצבא — שיש לו בעיות ביחסים עם בני-אדם. אין בכך כל רע. אנשים שונים יש להם תכונות שונות. אני חושב שמר לסקוב היה קצין מוכשר ומעולה בצבא, אך הוא לא האיש האידיאלי להנהיג בני-אדם.

אני יכול לתאר לעצמי הרבה משרות חשובות, שבהן יכול היה מר לסקוב לפעול גדולות. אני עצמי הצעתי אותו, מעל דוכן זה, כמועמד אידיאלי לנציב תלונות הציבור, תפקיד המחייב פיקוח ללא-רתיעה על הבירור קרטיה. אבל דומני שהוא הוכיח שאינו האדם האידיאלי לניהול מיפעל שיש בו עובדים רבים, מפעל שהוא מטיבנו

מלאכים ושדים

צורכי השוק. נציגי הסקטור הזה בכנסת אינם יכולים לבוא בטענות אל הסקטור הציבורי, על כך שהסקטור הציבורי נאלץ להתחרות בסקטור הפרטי.

איני מבין את האירוניה של חבריהכנסת בדר, שדיבר כאן על „יחסי לוקש“, להבדיל מיחסי אנוש. יחסי-אנוש ויחסי-לוקש הם כאמת הינוני-הך. אליעזר שופמן: גם אצל חברי כנסת. אורי אבנרי: גם אצל חבריהכנסת.

בשביל הרוב העצום של אורחי המדינה, הלוקש קובע את הכל. את האוכל היומיומי, את הבגדים, את הריהוט לדירה, את היכולת להנך את הבנים, ולספק להם דירה. מה טעם להתלוצץ על כך? לגבי אדם נורמלי — מה שכתוב בלוקש, זהו תוכן החיים. ההתלוצצות הזאת מיותרת לגמרי, לדעתני.

יגאל הורביץ: הבעיה היא השמצת העובד דים או השכר? כעת הבעיה היא מדיניות הממשלה, ועמידה עליה. בעניין זה תגן על הממשלה, אם אתה רוצה, ראשית על מדיניות השכר שלה, ושנית איך היא מקיימת את המדיניות.

אורי אבנרי: אילו הייתי יודע מהי מדיניות הממשלה, הייתי מצדיק אותה או מתקיף אותה. אני לא מכיר אותה, אני מסופק אם מישוהו בממשלה מוכיר אותה. אני חושב שהממשלה משתדלת איכשנה לשלם עד כמה שאפשר פחות, ולהיכנס ללחצים כשהיא נאלצת להיכנס.

נסים אליעזר: מה אתה כן יודע, חבר?

הכנסת אבנרי? **אורי אבנרי:** אתם טועים בדבר אחד. איני עומד כאן כנציג הממשלה, אם יש לכם שאלות לגבי מדיניות הממשלה, הייתי מציע לכם לשאול את השר שיסכם את הוויכוח.

„תנו למנהל לנהל!“

יש פה עדיין רשות ציבורית. לרשות יש מנהל, מר אהרון רמז, שמונה אחרי תקופה ארוכה של זעזועים.

אני חושב שלא רק ההגנות, אלא גם התבונה המינימלית, מחייבת: כחרתם כמנהל — תנו לו לנהל.

אחרי כמה זמן נבוא ונסכם: האם היחסים השתפרו, כמה זה עלה, האם זה היה כראי. הוויכוח היום נראה לי מיותר. הוא נראה לי מוסרך מיסודו.

• כל סיעת גחיל נעדרה מהאולם בשעת הוויכוח.

יהושע פרץ

במחיר הנמוך ביותר. פועליהנמל מוכרים סחורה ששמה עבודה, וזכותם, לפי האידיאולוגיה של חבריהכנסת בדר, היא לדרוש ולקבל עבורה את המכסימום. מוזר לשמוע מפיו שיש פה כנוסיה של אנשים המנצלים את עמדתם המונופוליסטית כדי לסחוט ויתורים.

איני רואה אנשים העומדים בתור כדי לעבוד כפועליהנמל.

אילו המצב היה כל-כך טוב, העבודה כל-כך קלה, והשכר כל-כך גבוה, היו עובדים רבים יותר הפוכים לפועליהנמל, והיתה התחרות גדולה, ואולי השכר היה יורד. לפי האידיאולוגיה של חבריהכנסת בדר.

זה לא כך. השכר המיוחד של פועלי הנמל עלה ב-12%, וזה מסתכם בסביבות 15-10 מיליון ל"י בשנתיים. אם זה מבטיח הכרעה של יחסי-עבודה

בעיית, בארץ וגם בעולם. כלל נקום הוא כצה"ל, שכאשר יש בעיות ביחידה מסוימת והיחסים בה מעורערים, הטענה מופנית תמיד קודם כל אל המפקד. לכן, לאחר שנים של יחסים מעורערים בנמלים — ותהיינה הסיבות לכך אשר תהיינה — היה זה נכון ונכון להחליף מנהלים.

אני יודע שההחלטה להחליף את מר לסקוב לא נפלה בתקופת כהונתו של השר הנוכחי. אני יודע שהחלטה זו היתה נחושה עוד בתקופת שר-התחבורה עזר וייצמן. לכן מוזר לשמוע כאן כיצד חברי סיעתו של מר עזר וייצמן יוצאים בהתקפת-מחץ על המזימה הנוראה, שהביאה להרחקתו של מר לסקוב מתפקידו זה, כאשר בראש המזימה השחורה והאפלה עמד שר ממעם סיעת גח"ל, שהוא אישיות בכירה מאוד כאותה מפלגה.

המיפלת של פועליהנמל

כנגד הקדושה של מר לסקוב, עומדת מיפלת בדמותם של יהושע פרץ ופועליהנמל.

איני מבין מניין באה האופנה של השמצת פועליהנמל. זה הפך בימעת למחלה.

ביום ו' האחרון חזיתי בטלוויזיה בתוכנית שיש בה חלקים טובים וגם חלקים לא כל-כך טובים. היתה בה השמצה פרועה וחסרת-תקדים על פועליהנמל. אינני זוכר שאי-פעם הושמץ ציבור בצורה כה גסה וברוטאלית בטלוויזיה וברדיו, כפי שהושמצו פועליהנמל כאותו שידור.

יגאל הורביץ: זהו הדבר היחיד שיש לך

לומר על התוכנית? **אורי אבנרי:** אפשר להגיד הרבה על ה' תוכנית. אילו היינו מקיימים כאן סימפוזיון, היה לי הרבה מה להגיד על מה שנאמר בתוכנית, וב' ייחוד זה מה של א נאמר בה. מאורעות מרכזיים מסעירים את המדינה, אך התוכנית לא נגעה בהם.

השמצת פועליהנמל הפכה דבר שבאופנה. מה עשו פועלי הנמל האלה?

אני מוכרח לומר שאני בכלל לא מבין את הטענה של חבריהכנסת בדר. חבריהכנסת בדר דוגל בהשקפת עולם ליברלית. האומרת: תמכור את הסחורה שלך במחיר הגבוה ביותר. ותקנה את הסחורה הדרושה לך

מה עשו פועלי הנמל האלה? אני מוכרח לומר שאני בכלל לא מבין את הטענה של חבריהכנסת בדר. חבריהכנסת בדר דוגל בהשקפת עולם ליברלית. האומרת: תמכור את הסחורה שלך במחיר הגבוה ביותר. ותקנה את הסחורה הדרושה לך

(*) בימי מיבצע נחשון, באפריל 1948, פיקד לסקוב על הגדוד השמיני של חטיבת גבעתי, שהייתה שייד אליו.

(4) הכנסת קובעת שיש להעלות לאלתר את כל תשלומי-הסעד של המדינה, כדי שיבטיחו לנציגים קקים קיום מינימלי הוגן. על תשלומים אלה לחיות צמודים ליוקר המחייה.

הפנימיות של המדינה. (3) הכנסת קובעת שיש לחולל שינוי דרסטי במערכות החינוך, השיכון והסעד, כדי למנוע פינוס הציבור לשני עמים.

השיכבות והעדות שבתחתית הסולם החברתי הכלי-כלי — צופן בחובו חומרי-נפץ, והיא קוראת לממשלה להגיש לה תקציב לשנת-הכספים הקרובה, שיעביר משאבים מירביים מן הזירה החיצונית לפתרון הבעיות